

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit avînd următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
TOMA Nadejda
ALERGUȘ Constantin
TIMOFTI Vladimir
ȚURCAN Anatolie

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul din procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie, și de avocatul Tonu Alexandru, în numele părții vătămate Filimon Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, în cauza penală privindu-i pe

BABOI Radu XXXXX, *născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;*

NEMER Rodica XXXXX, *născută la XXXXX, originară din XXXXX și domiciliată în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.03.2015 – 05.08.2016;

Instanța de apel: 19.09.2016 – 20.07.2017;

Instanța de recurs: 10.10.2017 – 06.02.2018.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 05 august 2016, Baboi R. și Nemer R., învinuiți de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, au fost achitați, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Prin rechizitoriu Baboi R. a fost învinuit de faptul că, la data de 13 iulie 2014, aproximativ la orele 03:00, aflîndu-se în s. Mingir, r-nul Hîncești, în stradă, în apropierea discotecii din localitate, adică într-un loc public, împreună și prin înțelegere prealabilă cu sora lui, Nemer R., cu Sîrbu P. și alte persoane, numărul și identitatea cărora nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, fără motiv, din intenții huliganice, încălcînd grosolan ordinea publică, cu obrăznicie deosebită, exprimîndu-se cu cuvinte necenzurate în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și a forței, intenționat i-a

aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Filimon V. și Cerguță Al. După care, continuându-și comportamentul grobian, Baboi R. i-a aplicat insistent lovituri cu mâinele și picioarele lui Filimon V. și Cerguță Al., inclusiv în timp ce ultimii încercau să evite conflictul, deplasându-se spre stația PECO din apropiere.

La solicitările verbale ale lui Buhnă Gr., Covali Ș. și Burcă M. de a înceta acțiunile huliganice, Baboi R. nu a reacționat, numindu-i cu diferite cuvinte necenzurate și opunându-le rezistență fizică violentă în încercarea lor de a-i curma actele huliganice prin împiedicarea aplicării loviturilor.

Astfel, Baboi R. i-a cauzat lui Filimon V. și lui Cerguță Al. conform concluziei din rapoartele de expertiză medico-legală nr.213D și nr.212D din 22.07.2014, vătămări corporale neînsemnate.

Nemer R. a fost pusă sub învinuire pentru faptul că, la data de 13 iulie 2014, aproximativ la orele 03:00, aflându-se în s. Mingir, r-nul Hîncești, în stradă, în apropierea discotecii din localitate, adică într-un loc public, împreună și prin înțelegere prealabilă cu fratele ei, Baboi R. și cu Sîrbu P. și alte persoane, numărul și identitatea cărora nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, fără motiv, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, cu obrăznicie deosebită, exprimându-se cu cuvinte necenzurate în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și a forței grosolane, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Filimon V. și Cerguță Al. După care, continuându-și comportamentul violent, Nemer R. i-a mai aplicat insistent lovituri cu mâinele și picioarele lui Filimon V. și Cerguță Al., inclusiv în timp ce ultimii încercau să evite conflictul, deplasându-se spre stația PECO din apropiere.

La solicitările verbale ale lui Buhnă Gr., Covali Ș. și Burcă M. de a înceta acțiunile huliganice, Nemer R. nu a reacționat, numindu-i cu diferite cuvinte necenzurate și opunându-le rezistență fizică violentă în încercarea lor de a-i curma actele huliganice prin împiedicarea aplicării loviturilor.

Astfel, Nemer R. i-a cauzat lui Filimon V. și lui Cerguță Al. conform concluziei din rapoartele de expertiză medico-legală nr.213D și nr.212D din 22.07.2014, vătămări corporale neînsemnate.

Acțiunile lui Baboi R. și Nemer R. au fost încadrate de către procuror în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - huliganismul, adică *acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de achitare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost contestată cu apeluri de către procuror și avocatul Tonu Al., care a acționat în numele părții vătămate Filimon V.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Baboi R. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal,

cu aplicarea art. 34 alin. (1) și art. 72 alin. (4) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, iar Nemer R. să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale, pledînd pentru admiterea integrală a acțiunilor civile înaintate de părțile vătămate.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că este eronată concluzia primei instanțe referitor la contradicțiile dintre declarațiile părților vătămate și ale martorilor audiați în cadrul ședințelor de judecată, or declarațiile părților vătămate Filimon V. și Cerguță Al. care, atît la urmărirea penală în cadrul audierii și la confruntările cu bănuții, cît și în instanța de judecată au relatat fără echivoc precum că au fost loviți de către Nemer R. și Baboi R.

Procurorul a specificat că vinovăția ambilor inculpați mai rezultă și din declarațiile date de martorii: Covali Șt., Buhna Gr. și Burcă M., care au indicat că anume Nemer R. și Baboi R. au aplicat loviturile, iar instanța de judecată a ignorat faptul că toate aceste persoane au dat declarații sub jurămînt, fiind avertizate de răspunderea penală pe care o poartă pentru darea declarațiilor cu bună-știință false.

Totodată, partea acuzării a specificat că declarațiile martorului Fantaziu I. nu sunt credibile, deoarece nu pot fi verificate prin intermediul altor probe, iar martorul respectiv este consătean și se află în relații de prietenie cu inculpații, mai mult nu a fost în stare să răspundă la întrebările de concretizare, care au o importanță vitală pentru clarificarea circumstanțelor acestei cauze.

Prin urmare, în opinia procurorului, la caz, s-a demonstrat cu certitudine că, acțiunile lui Nemer R. și Baboi R. au avut scopul de a atenta grosolan la ordinea publică, întrucît au creat situație de disconfort social cu un grad prejudiciabil sporit. Persoanele aflate în preajma inculpaților au fost acostate și deranjate prin acțiunile lor cu caracter violent.

3.2. Avocatul Tonu Al. acționînd în interesele părții vătămate Filimon V. a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărîri de condamnare în privința ambilor inculpați în baza art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în cuantum de 19106 lei.

În motivarea apelului, partea a menționat că, prin cumulul de probe administrat în cauză, se contrazic toate argumentele primei instanțe cu privire la nevinovăția inculpaților, deoarece la baza acțiunilor agresive și brutale ale acestora a stat un motiv inventat, care nu a avut loc, și anume, precum că partea vătămată Filimon V. i-ar fi călcat piciorul lui Baboi R. în timp ce intra în clubul de seară. Astfel, Nemer R. a ales să aplice forța fizică față de Filimon V., în mod demonstrativ, față de un număr mare de persoane, încalcînd astfel grosolan ordinea publică.

Apelantul a susținut că încălcarea grosolană evidentă a ordinii publice s-a manifestat prin: acțiunile violente intenționate și grosolane ale lui Nemer R. și Baboi R., care au atentat la regulile sociale și morale de conviețuire (*care presupun rezolvarea civilizată și pașnică a oricărei situații de conflict*), neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățenii, prin provocări, înjosire a onoarei și demnității persoanei, manifestate prin

adresarea de injurii, exprimarea cu cuvinte și gesturi obscene, acostarea jignitoare a lui Filimon V.

De asemenea, exprimarea lipsei de respect față de societate din partea inculpaților s-a manifestat prin aceea că, prin acțiunile lor au atins interesele legitime ale mai multor persoane care se aflau la locul săvârșirii infracțiunii.

Astfel, în opinia apelantului, în cadrul examinării acestei cauze, s-a constatat cu certitudine faptul că, prin acțiunile inculpaților s-a urmărit scopul de a atenta la ordinea publică, întrucât aceștia au creat o situație de disconfort social cu un grad prejudiciabil sporit. Persoanele aflate în preajma inculpaților au fost acostate și deranjate prin acțiunile lor cu caracter violent. Or, atât părțile vătămate Filimon V. și Cerguță Al., cât și martorii Covali Șt., Buhnă Gr. și Burcă M. au dat depoziții asemănătoare, iar instanța de judecată a ignorat probele acuzării, lăsându-le fără o apreciere corespunzătoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 apelurile declarate au fost admise, din alte motive decât cele invocate de părți, și s-a dispus casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Baboi R. și Nemer R. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu tragerea lor la răspunderea contravențională în temeiul art. 78 alin. (1) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de art. 30 Cod contravențional.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, apelurile declarate urmează a fi admise, din alte motive decât cele invocate de părți, deoarece în rezultatul rejudecării cauzei, instanța de apel a constatat următoarele circumstanțe de fapt:

„Baboi R. împreună cu sora lui, Nemer R. și cu Sîrbu P. și alte persoane, numărul și identitatea cărora nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, la data de 13 iulie 2014, aproximativ la orele 03:00, aflându-se în s. Mingir, r-nul Hîncești, în stradă, în apropierea discotecii din localitate, intenționat i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Filimon V. și Cerguță Al. După care, Baboi R. a continuat să-i aplice insistent lovituri cu mâinele și picioarele lui Filimon V. și Cerguță Al., inclusiv în timp ce ultimii încercau să evite conflictul, deplasându-se spre stația PECO din apropiere.

Prin acțiunile sale, Baboi R. i-a cauzat lui Filimon V. și lui Cerguță Al. conform concluziei din rapoartele de expertiză medico-legală nr.212D și nr.213D din 22.07.2014, vătămări corporale neînsemnate.

Nemer R. împreună cu fratele său, Baboi R., precum și cu Sîrbu P. și alte persoane, numărul și identitatea cărora nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, la data de 13 iulie 2014, aproximativ la orele 03:00, aflându-se în s. Mingir, r-nul Hîncești, în stradă, în apropierea discotecii din localitate, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Filimon V. și Cerguță Al. După care, Nemer R. a continuat să-i aplice insistent lovituri cu mâinele și picioarele lui Filimon V. și Cerguță Al., inclusiv în timp ce ultimii încercau să evite conflictul, deplasându-se spre stația PECO din apropiere.

Astfel, prin acțiunile sale, Nemer R. i-a cauzat lui Filimon V. și lui Cerguță Al. conform concluziei din rapoartele de expertiză medico-legală nr.212D și nr.213D din 22.07.2014, vătămări corporale neînsemnate.”

Pe baza stării de fapt expuse supra, de către instanța de apel cu certitudine s-a constatat că faptele comise de Baboi R. și Nemer R. se încadrează în prevederile art. 78 Cod contravențional.

În acest sens, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a constatat că în acțiunile acestor persoane lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, însă neîntemeiat i-a achitat pe Baboi R. și Nemer R., dat fiind că în acțiunile lor se conțin elementele contravenției prevăzute de art.78 alin.(1) Cod contravențional, după semnele calificative: *vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale prin aplicarea de lovituri care au provocat dureri fizice.*

Față de cele ce preced, instanța de apel a menționat că latura obiectivă a infracțiunii de huliganism incriminată la art.287 Cod penal constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei atare violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, sau care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Prin *acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică* urmează a se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

Însă, în cauza deferită judecății de către inculpați nu a fost încălcată ordinea publică, or, potrivit declarațiilor atât a părților vătămate, cât și a martorilor audiați, incidentul dat nu a deranjat pe nimeni, iar activitatea localului nu a fost întreruptă sau suspendată, mai mult că din comportamentul lui Baboi R. și Nemer R. nu rezultă batjocorire, înjosire sau neobrăzare față de părțile vătămate Filimon V. și Cerguță Al. sau de alte persoane.

Reieșind din cele expuse, la caz, s-a constatat că în acțiunile lui Baboi R. și Nemer R. nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică lipsește latura obiectivă a acestei infracțiuni exprimată prin acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, precum și acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că între Baboi R., Nemer R. și Filimon V. s-a iscat un conflict, care s-a soldat cu aplicarea mai multor lovituri părților vătămate de către inculpați, fapt confirmat de părțile vătămate care au menționat că au fost lovite de către inculpați cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Conform art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazurile prevăzute de art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, dacă fapta persoanei constituie o contravenție, instanța încetează procesul penal și concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului Contravențional.

Relevante cauzei fiind și prevederile art. 30 alin. (1) Cod contravențional potrivit cărora prescripția, înlătură răspunderea contravențională. Termenul general de prescripție

a răspunderii contravenționale este de 3 luni, care curge de la data săvârșirii contravenției. Fapta a fost comisă la 13 iulie 2014, iar pînă în prezent au trecut mai mult de 3 luni, ceea ce denotă că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională a lui Nemer R. și Baboi R. în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța ierarhic inferioară, procurorul și avocatul Tonu V., care acționează în numele părții vătămate Filimon V., declară recursuri ordinare, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare.

6.1. Procurorul consideră decizia instanței de apel neîntemeiată și pasibilă casării, din motiv că aceasta este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești.

Recurentul face trimitere la temeiurile de casare stipulate în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală și susține că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contravine dispozitivului deciziei adoptate, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită. În acest sens, partea acuzării atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept:

- nu este indicat nici un motiv plauzibil ce ar combate sau care a indica că în acțiunile inculpaților nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal;

- instanța nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele din dosar, care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii incriminate, de asemenea, nu au fost luate în considerație declarațiile părților vătămate și a martorilor;

- instanța a neglijat faptul că fiind audiați inculpații au dat declarații și răspunsuri evazive, nu au recunoscut vina, prin aceasta fiind dovedită rea-credința lor la stabilirea adevărului și imposibilitatea de a combate poziția acuzării privind vinovăția;

- în speță s-a constatat cu certitudine că locul unde s-au desfășurat evenimentele a fost în fața discotecii din centrul s. Mingir, r-nul Hîncești;

- conflictul inițiat de Nemer R. a fost unul de durată, acțiunile acesteia și ale fratelui ei Baboi R., au fost însoțite de încălcarea grosolană evidentă a ordinii publice și au exprimat o vădită lipsă de respect față de societate;

- instanța a neglijat cîteva aspecte importante care derivă din observațiile asupra secvențelor de pe CDR și anume că, Nemer R. a fost surprinsă la barul discotecii din s. Mingir, r-nul Hîncești pe parcursul a cîteva ore, circumstanțe din care reiese că aflarea ei la fața locului nu s-a datorat doar schimbului unor bani cu fratele ei;

- cert mai este și faptul că, deși Nemer R. și-a formulat poziția de apărare pe comportamentul pretins violent al părților vătămate, care i-ar fi cauzat vătămări și iminență de avort, imaginile video ridicate contrazic totalmente această versiune or, la o perioadă de timp de peste o oră de la altercația în care a fost implicată, Nemer R. a fost surprinsă gesticulând la tezgheaua barului, după care, servind dintr-o sticlă de bere în stradă;

- încălcarea grosolană evidentă a ordinii publice s-a manifestat prin: acțiunile violente intenționate și grosolane ale lui Nemer R. și Baboi R., care au atentat la regulile sociale și morale de conviețuire, neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățenii, prin provocări, înjosire a onoarei și demnității persoanei, manifestate prin adresarea de injurii, exprimarea de cuvinte și gesturi obscene, acostarea jignitoare a lui Filimon V.

Recurentul insistă asupra calificării acțiunilor imputate lui Baboi R. și Nemer R. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal pentru că, în opinia lui, aceștia au avut intenția de a încălca în mod grosolan și evident ordinea publică prin manifestarea bravurii lor în fața părților vătămate și altor persoanelor din jur, iar acțiunile lor au fost însoțite de aplicarea de lovituri și adresarea de amenințări cu aplicarea violenței fizice față de victime.

În acest sens, procurorul menționează că Plenul Curții Supreme de Justiție a explicat că acțiunile de huliganism sînt orientate, de regulă (deci nu neapărat întotdeauna), spre public, spre reacția publicului, implicînd jignirea demnității publice și încălcarea grosolană a ordinii publice. Acțiunile de huliganism, în spațiu și timp, se pot desfășura și în locuri nepopulate sau noaptea, dar cu încălcarea ordinii publice. Încălcarea grosolană a ordinii publice ce exprimă o vădită lipsă de respect se consideră săvîrșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățenii etc.

Prin urmare, în situația cînd Nemer R. și Baboi R. erau îndemnați să se calmeze de către partea vătămată Cerguță Al. și alte persoane din preajmă, nu începe îndoiala că, inculpații își dădeau seama și conștientizau despre faptul că, continuîndu-și comportamentul, de facto încalcă grosolan ordinea publică. Adică, deși aparent acțiunile agresive ale lui Nemer R. și Baboi R. erau îndreptate asupra lui Filimon V. și Cerguță Al., totuși, inculpații conștientizau că urmările se răsfrîng și asupra altor persoanelor prezente la fața locului.

În concluzie, partea acuzării a specificat că în cadrul examinării acestei cauze cu certitudine s-a constatat faptul că, acțiunile lui Nemer R. și Baboi R. au avut scopul de a atenta la ordinea publică, întrucît au creat situație de disconfort social cu generare de grad prejudiciabil sporit. Persoanele aflate în preajma inculpaților au fost acostate și deranjate prin acțiunile lor cu caracter violent, iar instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a analizat în deplină măsură componența elementelor constitutive a faptei social periculoase menționate mai sus, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature, precum că, în acțiunile inculpaților nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, dar se atestă elementele contravenției art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

6.2. Avocatul Tonu Al., acționînd în numele părții vătămate, Filimon V., în cererea de recurs solicită casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare.

În particular, partea nu este de acord cu poziția instanței de fond privind achitarea inculpaților, precum și a celei de apel care a încetat procesul penal în privința lui Baboi

R. și Nemer R. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal cu tragerea acestora la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional.

Or, recurentul susține că, în pofida faptului că inculpații nu și-au recunoscut vina, vinovăția acestora de comiterea infracțiunii de huliganism se dovedește prin probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul ședințelor de judecată.

Avocatul Tonu Al. consideră că Nemer R. și Baboi R. au avut intenția de a încălca în mod grosolan și evident ordinea publică prin manifestarea bravurii lor față de Filimon V. și altor persoanele prezente la incident, iar acțiunile lor au fost însoțite de aplicarea loviturilor și adresarea amenințărilor cu aplicarea violenței fizice față de victime. Totodată, se menționează că în cazul infracțiunii de huliganism, latura obiectivă este una complexă, iar acțiunile grosolane care încalcă ordinea publică, trebuie să fie însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, ceea ce la caz s-a realizat și se demonstrează prin rapoartele medico-legale, potrivit cărora părților vătămate le-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Prin urmare, în situația când Nemer R. și Baboi R. erau îndemnați să se calmeze de către partea vătămată Cerguță Al. și alte persoane din preajmă, este cert că, aceștia își dădeau seama și conștientizau că, continuându-și comportamentul, de facto încalcă grosolan ordinea publică. Adică, deși aparent acțiunile agresive ale lui Nemer R. și Baboi R. erau îndreptate împotriva lui Filimon V. și Cerguță Al., totuși, inculpații conștientizau că urmările se răsfrâng și asupra celorlalte persoane prezente la fața locului.

Prin urmare, în cadrul examinării acestei cauze s-a constatat cu certitudine faptul că, aceste acțiuni ale inculpaților au avut scopul de a atenta la ordinea publică, întrucât au creat situație de disconfort social cu generare de grad prejudiciabil sporit. Persoanele aflate în preajma inculpaților au fost acostate și deranjate prin acțiunile lor cu caracter violent.

Argumentul instanței de apel în favoarea soluției de atragere la răspundere contravențională a inculpaților în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional este în contradicție cu declarațiile date de părțile vătămate Filimon V. și Cerguță Al., care au relatat că au fost loviți și înjurați de către Nemer R. și Baboi R. în spațiul public, în fața discotecii și în prezența mai multor persoane necunoscute.

Din considerentele arătate supra, recurentul opinează că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel și decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, adică nu au fost supuse verificării probele prezentate în sprijinul învinuirii, nu s-a apreciat fiecare probă în parte în raport cu motivele apelurilor înaintate de către procuror și parte vătămată, ceea ce prezintă o eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, iar în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursurile instanța este în drept să le admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Tot aici, urmează a fi reiterate și stipulările din art. 434 Cod de procedură penală, unde este indicat că, judecând recursurile declarate împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recursuri de titularii acestora.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Din textul recursurilor declarate, se constată că titularii acestora fac trimitere la temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală și, în esență, pledează pentru desființarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dat fiind că Curtea de Apel eronat a apreciat probatoriului administrat, nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, precum și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contravine dispozitivului deciziei adoptate, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal lărgit, verificînd criticele recurențelor, în raport cu actele cauzei, constată că acestea sunt întemeiate și urmează a fi admise, întrucît instanța judecînd apelurile nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție pripită și nemotivată, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul se bazează pe următoarele raționamente.

Astfel, contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit notează că instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferite judecării, formulând niște concluzii de ordin general, cu privire la conținutul probelor administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată.

Deci, chestiunea asupra căreia instanța ierarhic inferioară urma să se expună prin argumente temeinice constă în aceea dacă faptele ambilor inculpați întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de huliganism prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, imputate acestora prin rechizitoriu, sau se încadrează în contravenția din art. 78 alin. (1) din Codul contravențional.

Pentru a face delimitarea dintre infracțiunea de huliganism și contravenția de vătămare a integrității corporale urmează de ținut seama de sensul și orientarea intenției făptuitorilor, de motivele, scopurile și circumstanțele acțiunilor săvârșite de aceștia. Huliganismul incriminat de norma penală, în afară de prezența acțiunii principale – încălcarea grosolană a ordinii publice, presupune și prezența unei acțiuni adiacente – acțiune exprimată, alternativ, în: *aplicarea violenței asupra persoanelor, amenințarea cu*

aplicarea unei atare violențe sau opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice și se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

De asemenea, este necesar de precizat că faptele indicate supra constituie acțiuni intenționate, ce încalcă grosolan ordinea publică, iar această circumstanță apropie componența de contravenție menționată de infracțiunea de huliganism. Atunci când are un caracter complex, infracțiunea de huliganism include, ca acțiune principală, încălcarea grosolană a ordinii publice.

Prin urmare, se notează că deosebirea esențială dintre contravenția de mai sus și infracțiunea de huliganism constă în aceea că: contravențiile nu presupun și existența unei acțiuni adiacente alternative, pe care le-am arătat supra. Or, doar în astfel de circumstanțe, fapta comisă depășește gradul de pericol social al unei contravenții, atingând gradul de pericol social al unei infracțiuni.

La caz, este important de a analiza minuțios toate aspectele învinuirii imputabile inculpaților coroborat cu declarațiile martorilor și circumstanțele de fapt ale cauzei. Respectiv, potrivit rechizitoriului Baboi R. și Nemer R. au fost învinuiți de aceea că:

„ ... la data de 13 iulie 2014, aproximativ la orele 03:00, aflându-se în s. Mingir, r-nul Hîncești, în stradă, în apropierea discotecii din localitate, adică într-un loc public, împreună și prin înțelegere prealabilă cu sora lui, Nemer R., cu Sîrbu P. și alte persoane, numărul și identitatea cărora nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, fără motiv, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, cu obrăznicie deosebită, exprimându-se cu cuvinte necenzurate în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și a forței, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Filimon V. și Cerguță Al. După care, continuându-și comportamentul grobian, Baboi R. i-a aplicat insistent lovituri cu mâinele și picioarele lui Filimon V. și Cerguță Al., inclusiv în timp ce ultimii încercau să evite conflictul, deplasându-se spre stația PECO din apropiere.

La solicitările verbale ale lui Buhnă Gr., Covali Ș. și Burcă M. de a înceta acțiunile huliganice, Baboi R. nu a reacționat, numindu-i cu diferite cuvinte necenzurate și opunându-le rezistență fizică violentă în încercarea lor de a-i curma actele huliganice prin împiedicarea aplicării loviturilor.

Astfel, Baboi R. i-a cauzat lui Filimon V. și lui Cerguță Al. conform concluziei din rapoartele de expertiză medico-legală nr.213D și nr.212D din 22.07.2014, vătămări corporale neînsemnate.

Nemer R. a fost pusă sub învinuire pentru faptul că, la data de 13 iulie 2014, aproximativ la orele 03:00, aflându-se în s. Mingir, r-nul Hîncești, în stradă, în apropierea discotecii din localitate, adică într-un loc public, împreună și prin înțelegere prealabilă cu fratele ei, Baboi R. și cu Sîrbu P. și alte persoane, numărul și identitatea cărora nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, fără motiv, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, cu obrăznicie deosebită, exprimându-se cu cuvinte necenzurate în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și a forței grosolane, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste

diferite părți ale corpului lui Filimon V. și Cerguță Al. După care, continuându-și comportamentul violent, Nemer R. i-a mai aplicat insistente lovituri cu mâinele și picioarele lui Filimon V. și Cerguță Al., inclusiv în timp ce ultimii încercau să evite conflictul, deplasându-se spre stația PECO din apropiere.

La solicitările verbale ale lui Buhnă Gr., Covali Ș. și Burcă M. de a înceta acțiunile huliganice, Nemer R. nu a reacționat, numindu-i cu diferite cuvinte necenzurate și opunându-le rezistență fizică violentă în încercarea lor de a-i curma actele huliganice prin împiedicarea aplicării loviturilor.

Astfel, Nemer R. i-a cauzat lui Filimon V. și lui Cerguță Al. conform concluziei din rapoartele de expertiză medico-legală nr.213D și nr.212D din 22.07.2014, vătămări corporale neînsemnate.”

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, în drept, acțiunile lui Baboi R. și Nemer R. au fost încadrate de către procuror în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal - huliganismul, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.*

Prima instanță, examinând cauza, a conchis asupra achitării inculpaților, în baza art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Curtea de apel, rejudecând cauza, a ajuns la o altă concluzie, și anume că în acțiunile lui Nemer R. și Baboi R. se regăsesc elementele contravenției prevăzute de art. 78 Cod contravențional. Pentru a ajunge la o atare concluzie, în particular, instanța de apel a notat că, în acțiunile inculpaților lipsește latura obiectivă a infracțiunii de huliganism, care se exprimă prin acțiuni ce încalcă grosolan ordinea publică, precum și acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie și un cinism deosebit.

Colegiul penal lărgit menționează că această soluție este prematură, iar în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea corespunzătoare și coroborată a circumstanțelor de fapt și a probelor administrate.

În general, principala problemă pusă în discuție pe o cauză penală este vinovăția persoanei trimisă în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu. În cauza de față problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența în acțiunile inculpaților a semnelor calificative infracțiunii de huliganism.

În speța dată, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a cercetat amănunțit aspectele învinuirii înaintate ambilor inculpați, nu a verificat minuțios și nu a apreciat corespunzător, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora, prin aceasta neatrăgând atenția la circumstanțele în care au acționat inculpații, acțiunile premergătoare acestora și toate împrejurările în care a fost săvârșită fapta infracțională imputabilă atât lui Baboi R., cât și lui Nemer R.

Prin urmare, este important de a consemna că, pentru a reține în sarcina lui Nemer R. și Baboi R. componența de infracțiune de huliganism trebuie să fie demonstrată desconsiderarea deplină a ordinii publice de către ambii, care se manifestă prin dorința făptuitorului de a profita de un pretext neînsemnat pentru răfuiala cu victima, materializată prin aplicarea violenței asupra părților vătămate.

Din cele menționate rezultă cu claritate că infracțiunea prevăzută la art. 287 Cod penal presupune întotdeauna ipostaze cu implicații publice, în speță, acestea fiind desfășurate în stradă, în apropierea discotecii din localitate, în timpul orelor de lucru al acesteia, după care și în fața stației PECO, de peste drum.

Or, pornind de la dispoziția art. 287 alin. (1) Cod penal, componența de infracțiune există în cazul când de către inculpați au fost săvârșite acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate.

Ordinea publică a fost definită în doctrina de specialitate ca fiind o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și a integrității patrimoniului, precum și activitatea normală a instituțiilor de stat și publice.

Încălcarea grosolană a ordinii publice ce exprimă o vădită lipsă de respect se consideră săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățenii, prin înjosire a onoarei și demnității persoanei, încălcare îndelungată și insistentă a ordinii publice, zădărniciere a activităților de masă, suspendare temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc etc.

Așadar, prin „*acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică*” se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare, ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

Huliganismul însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe constituie atât violența psihică, cât și cea fizică, ce se poate manifesta prin cauzarea unor prejudicii sănătății, care pot surveni în urma săvârșirii unor acțiuni cu caracter violent, produse prin aplicarea de lovituri, prin imobilizarea, îmbrâncirea, punerea unei piedici victimei, urmate de vătămarea integrității corporale sau de leziuni corporale, sau fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Prin *huliganism însoțit de un cinism deosebit* se are în vedere încălcarea insistentă și demonstrativă a regulilor morale, manifestată prin disprețuire și batjocură față de bolnavi, de persoanele în etate, aflate în stare de neputință, prin purtare nerușinată în prezența altor persoane, trezind indignarea acestora, etc. Sub *obrăznicie deosebită* se înțeleg acțiunile de încălcare grosolană a ordinii publice însoțite de acte de violență asupra persoanei, de distrugere și degradare a bunurilor proprietarului, întreruperea temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor sau organizațiilor etc.

Elementul material al laturii obiective caracteristice infracțiunii de huliganism se realizează printr-o acțiune, care poate consta în săvârșirea, în public, de acte sau gesturi,

în proferarea de cuvinte ori expresii sau în orice alte manifestări, acțiune care aduce atingere bunelor moravuri sau produce un scandal public.

Reieșind din circumstanțele acestei cauze și apreciind modalitatea în care a acționat Baboi R. se învederează că, pripit instanța de apel a trasat concluzia precum că: „ ... conform materialelor dosarului se constată că nu a fost încălcată ordinea publică, or, potrivit declarațiilor atât a părților vătămate, cât și a martorilor audiați, incidentul dat nu a deranjat pe nimeni, iar activitatea localului nu a fost întreruptă sau suspendată, din comportamentul inculpaților Baboi R. și Nemer R. nu rezultă batjocorire, înjosire sau neobrăzare față de părțile vătămate Filimon V. și Cerguță Al. sau de alte persoane.

Reieșind din cele expuse, la caz, s-a constatat că în acțiunile lui Baboi R. și Nemer R. nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, deoarece lipsește latura obiectivă a acestei infracțiuni exprimată prin acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, precum și acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.”

Respectiv, rejudecând cauza, instanța de apel urmează să analizeze în subsidiar declarațiile tuturor martorilor vizavi de comportamentul lui Baboi R. și lui Nemer R., care au relatat cu lux de amănunte despre incidentul din data de 13.07.2014, în raport cu învinuirea incriminată inculpaților, pentru a-și formula opinia corectă asupra acestei cauze.

O altă carență a actului justiției întocmit de instanța de apel se referă la învinuirea adusă inculpatei Nemer R., căreia îi sunt imputate cu exactitate aceleași fapte ca și lui Baboi R. - aplicarea de lovituri ambelor părți vătămate în fața discotecii și la stația PECO – asta deși nici inculpații și niciun martor nu au indicat că Nemer R. ar fi fost prezentă la stația PECO și i-ar fi aplicat careva lovituri nemijlocit părții vătămate - Cerguță Al.

Or, preluarea învinuirii incriminate inculpatului Baboi R., cu extinderea acesteia asupra lui Nemer R., nu poate fi reținută de instanța de recurs, întrucât materialul probator contravine stării de fapt descrise de procuror în rechizitoriu și reținut de instanța de apel.

Din actele cauzei, se constată că Nemer R. în declarațiile făcute în fața primei instanțe, menținute și în apel, a specificat că a rămas în fața discotecii. Partea vătămată Filimon V. a declarat că: „ ... unde se afla Rodica la stația PECO nu a observat.” (vol. II, f.d. 129-135)

Martorul Burcă M. a susținut în fața instanței că la stația PECO era Radu și niște săteni de ai lor: „ ... acolo pe Nemer R. nu a văzut-o.” (vol. II, f.d. 114-116)

Martorul Fantaziu I. a declarat că: „... Cu Nemer R. conflictul a avut loc în fața discotecii, iar cu băieții la o stație de petrol.” (vol. II, f.d. 125-128)

Totodată, reieșind din declarațiile martorului Covali Șt. acesta a menționat că Nemer R. era în fața discotecii, dar și la stația PECO tot era. Însă, practic ăsta este unicul martor care a declarat precum că ar fi văzut-o pe Nemer R. și la stația PECO, dar declarațiile lui nu se confirmă prin alte probe din dosar. (vol. II, f.d. 123-124)

Pe lângă cele consemnate, o atenție sporită merită acordată declarațiilor lui Cerguță Al., care este recunoscut ca parte vătămată în acest dosar și care a menționat că: „Pînă a se deplasa la stația PECO s-a salutat cu Nemer R., dacă aceasta era cu cineva nu-și

aduce aminte.” (vol. II, f.d. 227) Deci, recitind declarațiile părții vătămată se constată că aceasta nu a menționat niciodată despre faptul că Nemer R. i-ar fi aplicat careva lovituri.

Toate acestea denotă faptul că sunt vădit neîntemeiate argumentele și concluziile la care au ajuns instanțele ierarhic inferioare privitor la circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea de huliganism incriminată atât lui Baboi R., cât și lui Nemer R. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Așadar, în dosar lipsesc probe verosimile ce ar fi confirmat că Nemer R. i-a aplicat careva lovituri lui Cerguță Al., aceasta aplicându-i doar o lovitură lui Filimon V. și nu a fost la stația PECO, unde au continuat acțiunile de bătaie între mai multe persoane, dintre care cel mai agresiv a fost Baboi R.

Din atare considerente, instanța de recurs conchide asupra faptului că învinuirea imputată lui Nemer R. nu a fost susținută de către procuror în sensul declarat, iar instanța de apel nu a divizat acțiunile inculpaților, în corespundere cu modalitatea de acționare a fiecăruia în parte.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit punctează că concluziile la care a ajuns Curtea de apel, cu privire la aceea că: „..... *fapta dată nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de legea penală, însă instanța constată în acțiunile lui Baboi R. și Nemer R. elementele contravenției prevăzute de art. 78 alin. (1) Cod contravențional*” sunt premature și nu corespund circumstanțelor acestei cauze.

Prin urmare, cele evidențiate supra denotă că instanța de apel nu a elucidat cu claritate circumstanțele de fapt ale cauzei și nu a făcut o divizare între acțiunile care au fost comise concret de fiecare inculpat în parte, iar carența respectivă urmează a fi înlăturată prin rejudecarea cauzei.

În lumina lacunelor descrise mai sus, Colegiul penal lărgit constată că erorile admise de către Curtea de apel cad sub incidența temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fapt și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe argumentat și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele punctate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul din procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie, și de avocatul Tonu Alexandru, în numele părții vătămate Filimon Victor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, în cauza penală privindu-i pe Baboi Radu XXXXX și Nemer Rodica XXXXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 06 martie 2018.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

TOMA Nadejda

Judecător

ALERGUȘ Constantin

Judecător

TIMOFTI Vladimir

Judecător

ȚURCAN Anatolie